

Veiligheidshandboek

Zwem- en Polovereniging Nuenen

Seizoen 2018

Inhoud

<u>1. Inleiding</u>	<u>6</u>
<u>2. Calamiteitenplan</u>	<u>7</u>
<u>2.1 Basisregels calamiteiten</u>	<u>7</u>
<u>2.2 Proceduremelding</u>	<u>7</u>
<u>2.6 Ongevallenregistratie</u>	<u>9</u>
<u>3. Gedragsregels</u>	<u>12</u>
<u>3.1 De begeleider in contact met sporters</u>	<u>12</u>
<u>3.2 De begeleider in contact met ouders/verzorgers</u>	<u>12</u>
<u>3.3 Ongewenst gedrag</u>	<u>13</u>
<u>3.4 Seksuele intimidatie</u>	<u>14</u>
<u>4. Arbo check</u>	<u>18</u>
<u>4.1 Algemene zaken</u>	<u>18</u>
<u>4.2 Accomodatie</u>	<u>18</u>
<u>4.3 Algemene activiteiten</u>	<u>19</u>

1. Inleiding

Voor je ligt het Veiligheidshandboek van Zwem- & Polovereniging Nuenen. Dit boek beschrijft het beleid dat de vereniging voert op het gebied van veiligheid en veiligheidsgerelateerde zaken. Het Veiligheidshandboek wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur uitgebracht.

Het boek wordt jaarlijks geactualiseerd en de inhoud wordt, eveneens jaarlijks, met de kaderleden doorgenomen en besproken. Daarnaast blijft het bestuur investeren in cursussen gericht op veiligheid, zoals de jaarlijkse EFR cursus.

De volgende hoofdstukken beschrijven achtereenvolgens het calamiteitenplan, de gedragsregels en de Arbocheck.

Aanvullend worden de kaderleden geacht kennis genomen te hebben van de specifieke regels en procedures die van toepassing zijn op de accommodatie waar de verenigingsactiviteit plaats vindt en deze na te leven.

Nuenen, februari 2018

2. Calamiteitenplan

Z&PV Nuenen maakt gebruik van verschillende accommodaties. Iedere verhuurder heeft eigen calamiteiten- en ontruimingsplannen waar wij ons bij eventuele calamiteiten aan dienen te houden en onze medewerking aan dienen te verlenen.

De voornaamste accommodatie voor Z&PV Nuenen is Sportcentrum De Drietip te Nuenen. De Drietip wordt beheerd door Laco. Hoewel de vereniging met regelmaat ook gebruik maakt van andere zwembaden, zoals het Studentensportcentrum te Eindhoven, wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de procedures die betrekking hebben op Sportcentrum De Drietip. Desalniettemin zijn de algemene en basale procedures ook van toepassing op eventuele calamiteiten in andere accommodaties. Het is echter de taak van de verantwoordelijke trainers dan wel vrijwilligers om kennis te nemen van de vigerende calamiteitenplannen van zwembaden anders dan De Drietip, indien Z&PV Nuenen gebruik maakt van deze zwembaden.

2.1 Basisregels calamiteiten

Om te zorgen dat tijdens een calamiteit de handelingen goed worden uitgevoerd, moet iedereen van een aantal basale regels op de hoogte zijn.

- Besef bij een calamiteit dat maximale voorzichtigheid, zorgvuldigheid en oplettendheid kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de hulpverlening.
- Voorkom paniek, zowel bij jezelf als bij collega's en sporters.
- Zorg ervoor dat de risico's voor aanwezigen goed worden ingeschat. Geen overschatting, maar vooral geen onderschatting.

Bij calamiteiten belt de receptionist van Laco professionele hulpverlening via het noodnummer 112. Indien de receptie onbemand is belt degene die de calamiteit constateert zelf naar 112 of geeft iemand anders de opdracht dit te doen.

2.2 Procedure melding

In deze paragraaf wordt beschreven wat de procedure is bij het melden van een ongeval via 112.

1. Geef je naam
2. Vertel wat er is gebeurd en omschrijf de aard van het ongeval
3. Geef de locatie van het ongeval (bijvoorbeeld Sportcentrum De Drietip, Sportlaan 4 te Nuenen)
4. Geef een indicatie over het aantal slachtoffers
5. Vermeld bijzonderheden

Indien een slachtoffer naar een arts of ziekenhuis wordt gestuurd, laat dan bijvoorbeeld de afdelingsverantwoordelijke proberen om contact te leggen met de familie van het slachtoffer. Neem geen risico bij een ongeval. Laat nooit iemand op eigen gelegenheid naar huis of naar een huisarts gaan wanneer dit niet verantwoord is.

2.3 Ontruiming

- Het signaal tot ontruiming wordt gegeven middels een akoestisch signaal. Afhankelijk van de calamiteit kan worden besloten tot het geheel of gedeeltelijk ontruimen van de accommodatie.
- Volg de aanwijzingen van het personeel op.
- Blijf kalm.
- Neem de presentiemap met telefoonnummers mee naar buiten.

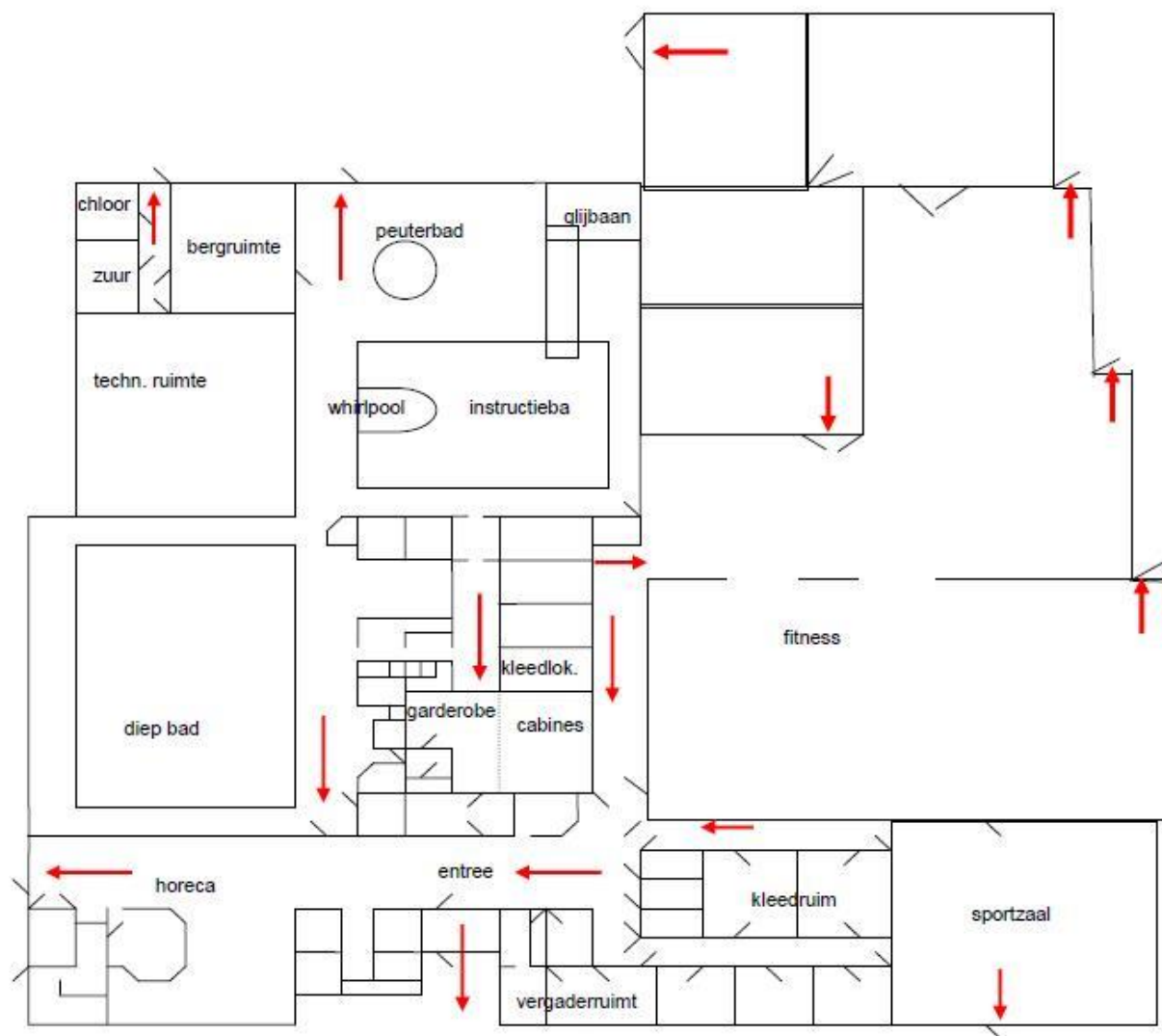
- Houd je eigen groep zoveel mogelijk bij elkaar.
- De deuren van de nooduitgangen zijn herkenbaar aan bordjes met 'UIT' of 'NOODUITGANG' en zijn gemakkelijk te openen.

Nooduitgangen in Sportcentrum De Drietip bevinden zich op de volgende plaatsen (zie paragraaf 2.4):

- In het zwembad bij de deur bij de waterparaplu van het peuterbadje
- In de sportschool bij de doorgang naar de kleedlokalen
- In de kantine bij de deur naar buiten en in de leeshoek
- Achter de bergruimte bij het peuterbad

Let op! Andere buitendeuren in de accommodatie zijn niet aangemerkt als nooduitgang en kunnen enkel met een sleutel worden geopend.

2.4 Plattegrond van Sportcentrum De Drietip

Bron: Bedrijfsnoodplan mei 2013.pdf SC De Drietip.

2.5 Maatregelen bij verdrinking

Hoewel beperkt, het risico op verdrinking is in een zwembad altijd aanwezig. Zelf bij geoefende zwemmers kan zich iets dergelijks voordoen. Het gebeurt altijd onverwachts en kan zelfs wanneer alle veiligheidsvoorschriften in acht zijn genomen plaatsvinden.

2.5.1 Hulpverlening

Direct na het constateren van een waterongeval moet worden begonnen met het bieden van directe hulp, gevolgd door het bieden van gerichte hulp.

Directe hulp bestaat uit:

1. Alarm slaan en het snel en effectief uit het water, (horizontaal) op de kant halen van de drenkeling en eerste hulp bieden.
2. Een tweede persoon helpt met een eventuele reanimatie op een harde ondergrond.

Gerichte hulp bestaat uit:

1. De inmiddels gewaarschuwde receptionist(e) belt 112, met een duidelijke melding.
2. Deze persoon wacht de ambulance op en wijst de weg.
3. De leiding houdt de overige sporters op een afstand door hen te verwijzen naar de kleedruimten en zorgt voor een vrije doorgang van het ambulancepersoneel.

Wanneer het ambulancepersoneel arriveert moet worden doorgedaan met reanimeren totdat overname volgt.

2.5.2 Nazorg

Een moeilijk punt blijft altijd de nazorg, vooral wanneer het om een ongeval gaat waarbij een dodelijk slachtoffer is gevallen. Licht in ieder geval direct het dagelijks bestuur in! Zorg, in overleg met het dagelijks bestuur, dat de familie van het slachtoffer wordt ingelicht en leedwezen namens de vereniging wordt betuigd. Bezoek de begrafenis of crematie. De familie stelt dit vaak erg op prijs. Dit gebeurt in overleg met het bestuur.

Laat de sporters, zeker wanneer het jeugdleden betreft, niet alleen in de kleedruimten. Probeer ouders te bereiken zodat jeugdleden niet alleen naar huis hoeven te gaan.

Niet uit het oog te verliezen is de situatie voor de betrokken vrijwilligers en sporters. Zij hebben het er allemaal heel moeilijk mee, vooral de eerste dagen wanneer er voortdurend van buitenaf naar gevraagd wordt. Iedereen verwerkt een dergelijke gebeurtenis op zijn eigen manier en moet hiervoor de ruimte krijgen. Belangrijk is echter dat de betrokkenen op een juist moment bijeen komen en hun gevoelens uiten naar elkaar. Erover praten lucht veel op. Dit kan ondersteund worden door professionele hulpverleners.

2.6 Ongevallenregistratie

In deze paragraaf worden de melding, registratie en rapportage van ongevallen die plaatsvinden bij Z&PV Nuenen behandeld.

2.6.1 Wanneer registreren?

Ieder ongeval, hoe klein ook, dient te worden gemeld middels het invullen van het ongevallenrapport (zie paragraaf 2.6.4) of middels een email aan de voorzitter of de secretaris. Het ongevallenrapport moet in ieder geval worden ingevuld wanneer iemand wordt doorverwezen naar deskundige hulp, zoals een arts. Verder geldt:

- Registreer alle ongevallen met ziekteverzuim tot gevolg.
- Meld het ongeval bij de arbeidsinspectie wanneer ernstig lichamelijk letsel of de dood tot de gevolgen behoren.

- Beschouw het ongeval als ernstig wanneer een slachtoffer binnen 24 uur erna, naar een ziekenhuis wordt overgebracht of wanneer iemand als gevolg van het ongeluk blijvende gezondheidsschade oploopt.

Ook relatief kleine ongevallen dienen te worden gemeld.

2.6.2 Wat moet worden geregistreerd?

Bij een ongeval moet in ieder geval de volgende informatie worden opgenomen en geregistreerd:

- Datum en plaats van het ongeval
- Naam van het slachtoffer
- Naam van de hulpverleners
- Omschrijving van de gebeurtenis
- Omschrijving van de behandeling
- Eventuele getuigenverklaringen met betrekking tot het ongeval

2.6.3 Werkwijze bij het opmaken van een ongevallenrapport

De afdelingsverantwoordelijke meldt het ongeval direct aan de voorzitter van het dagelijks bestuur. Bij diens afwezigheid wordt het ongeval gemeld bij de secretaris. Vervolgens vult de afdelingsverantwoordelijke het ongevallenrapport volledig in en levert het in bij het bestuur. Het dagelijks bestuur is uiteindelijk verantwoordelijk voor het melding maken bij de Arbeidsinspectie en, indien van toepassing, bij Laco of een andere beheerder.

2.6.4 Formulier

Het formulier van het ongevallenrapport vind je op de volgende pagina.

Ongevallenrapport Z&PV Nuenen

Postbus 105, 5670 AC Nuenen, <http://www.zpvnuenen.nl>

Bijzonderheden betreffende het ongeval, overkomen aan:

Naam:.....

Adres:.....

Woonplaats:.....

Telefoonnummer:.....

Geboortedatum:.....

Datum, tijdstip van het ongeval.....

Plaats van het ongeval

Aard van de verwonding.....

Hoe is het ongeval gebeurd.....

.....

Eerste hulp verleend door:.....

Naam betrokken arts / inzet ambulance.....

Getuigen:

Naam.....

Adres.....

Woonplaats.....

Telefoonnummer.....

Verklaart hierbij het ongeval als volgt:

.....

.....

.....

.....

.....

Rapport opgemaakt door:

Naam:

Afdeling:

Datum:

Handtekening:

Handtekening getuige:

3. Gedragsregels

De omgang tussen begeleiders en sporters laat zich niet tot in detail regelen. Het wordt des te lastiger wanneer lichamelijk contact nodig is in de vorm van instructie, correctie of hulp of ter voorkoming van verdrinking of een andere onveilige situatie dan wel wanneer noodzakelijk voor de handhaving van de orde en veiligheid. Niettemin is het verstandig om uitgangspunten en gedragsregels vast te stellen aan de hand waarvan de grens tussen geoorloofd en ongewenst gedrag van zowel begeleiders als sporters in concrete situaties kan worden vastgesteld. Het doel hiervan is om alle betrokken personen te beschermen.

Eerst gaat dit hoofdstuk in op de algemene gedragsregels waaraan begeleiders zich dienen te houden in het contact met de sporters en met hun ouders. Vervolgens worden verschillende vormen van ongewenst gedrag toegelicht. Daarbij wordt uitdrukkelijk ingegaan op het voorkomen van seksuele intimidatie.

3.1 De begeleider in contact met sporters

In het contact tussen begeleider en sporter geldt dat de begeleider:

1. de sporter respecteert in blik, woord, gebaar en maakt van hem/haar geen beeldopnames, tenzij zwemleerlingen en/of hun ouders zelf om het maken van beeldopnames verzoeken en in dat geval op zodanige wijze dat de zwembadleerling niet wordt aangetast in zijn waardigheid en de beeldopname niet als seksueel kan worden ervaren.
2. beslist geen misbruik maakt van de machts- en afhankelijkheidsrelatie die voortvloeit uit zijn/haar functie.
3. zich onthoudt van elke vorm van intimidatie, te weten intimideren, vernederen, dreigen, dwingen, schelden, negeren, pesten, racisme, homo-intimidatie, seksuele intimidatie, discriminatie op grond van geslacht, ras, overtuiging, seksuele voorkeur, handicap of om welke reden dan ook.
4. sporters aanspreekt bij hun naam en beslist niet op uiterlijke kenmerken of specifieke gedragingen.
5. voor sociale veiligheid zorgt binnen zijn/haar lessen, waarbij overbodige vergelijkings situaties en situaties die de lichamelijke verschijningswijze accentueren, worden vermeden.
6. ervoor zorgt dat noodzakelijk lichamelijk contact functioneel is en niet misverstaan kan worden.
7. functionele aanrakingen als techniek-, houdings- en ademhalingscorrecties zoveel mogelijk vooraf laat gaan door een aankondiging van de aanraking en vergezeld laat gaan van uitleg over het waarom van de aanraking.

3.2 De begeleider in contact met ouders/verzorgers

In het contact tussen begeleider en ouders/verzorgers geldt dat de begeleider:

1. de ouder/verzorger respecteert in blik, woord en gebaar.
2. in contact met ouders/verzorgers correct omgaat met het overwicht dat eventueel voortvloeit uit zijn/haar functie of met het overwicht dat als zodanig wordt ervaren door de ouder/verzorger.
3. eerlijke en ter zake doende informatie verstrekt over de vorderingen en prestaties aan ouders/verzorgers inzake de sporter.
4. tijdens de lessituatie zichtbaar is. Als de situatie een één-op-één setting vergt, overlegt de begeleider dit met zijn/haar collega's en vraagt de ouders om toestemming.
5. zich realiseert dat bepaalde instructiehandelingen door ouders/verzorgers misverstaan kunnen worden en kunnen leiden tot beschuldigingen van (seksuele) intimidatie.

De kaders die worden geschetst in paragraaf 3.1 en 3.2 bieden een algemene handleiding voor het gedrag voor begeleiders en vrijwilligers binnen de vereniging. In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op een aantal specifieke aspecten hiervan.

3.3 Ongewenst gedrag

Vormen van ongewenst gedrag waar dit hoofdstuk betrekking op heeft zijn te vatten onder de noemer agressie en geweld. Hieronder verstaan we gedrag waarbij het slachtoffer lichamelijk of geestelijk wordt lastiggevallen. Binnen Z&PV Nuenen wordt ongewenst gedrag niet getolereerd en wordt er streng opgetreden wanneer het gesignaleerd wordt.

3.3.1 Wat is ongewenst gedrag?

Globaal zijn er drie vormen van geweld te onderscheiden, te weten: verbaal, psychisch en fysiek geweld. Daarnaast onderscheiden wij seksuele intimidatie als aparte categorie.

- Bij verbaal geweld valt te denken aan schelden en al dan niet moedwillig beledigen.
- Bij psychisch geweld gaat het onder andere om (herhaaldelijk) lastigvallen, bedreigen met fysiek geweld en onder druk zetten. Hierbij kan het slachtoffer zich bang of bedreigd voelen wanneer hij of zij wordt geplaagd of gepest, of als gevolg van opmerkingen over afkomst, uiterlijk, geloofsovertuiging, seksuele geaardheid of iets degelijks.
- Fysiek geweld gaat om alle gevallen waarbij iemands lichamelijke integriteit wordt aangetast. Vaak gaat het bij fysiek geweld om schoppen en slaan, maar ook bijten, krabben, duwen, trekken en laten struikelen vallen hieronder.
- Sexuele intimidatie. Hierbij is het moeilijk om de grens te bepalen tussen geoorloofd en ongewenst gedrag. Een arm om de schouder kan door de één als zeer prettig worden ervaren terwijl hetzelfde gebaar voor iemand anders erg vevelend is. Het gaat in veel gevallen dan ook meer om hoe bepaalde gebaren of gedragingen ervaren worden dan om hoe ze bedoeld zijn. Zie hiervoor paragraaf 3.4.

Gevolgen van ongewenst gedrag kunnen zijn dat men onzeker wordt, denkt dat men zich aanstelt of overdrijft. Het heeft altijd gevolgen voor het enthousiasme en het plezier waarmee het slachtoffer bij onze vereniging actief is.

3.3.2 Wat kun je ertegen doen?

Bij ongewenst gedrag geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Met andere woorden, zorg voor een sfeer waarin geen plaats is voor misdragingen en handel preventief. Denk hierbij aan het volgende:

- Wees vriendelijk en correct.
- Wijs begeleiders, sporters en vrijwilligers op de gedragsregels.
- Ben alert op afwijkende gedragingen.
- Neem signalen van ongewenst gedrag serieus.
- Neem, wanneer je je niet op je gemak voelt, direct contact op met je afdelingshoofd, een vertrouwenspersoon of een bestuurslid.

3.3.3 Handelsewijze bij overtreding van de gedragsregels

Zoals wordt gesteld in paragraaf 3.3.2 moet ongewenst gedrag worden voorkomen of in de kiem worden gesmoord. Wanneer er onverhoopt toch sprake is van overtreding van de gedragsregels geldt het volgende protocol:

- Spreek de betreffende persoon direct aan op zijn of haar gedrag.
- Licht het bestuur van de vereniging in en dien, in overleg met het slachtoffer, een officiële klacht in bij het bestuur. De overtreding wordt door het bestuur schriftelijk vastgelegd.
- Doe, indien sprake is van een strafbaar feit, aangifte bij de politie.

3.4 Sexuele intimidatie

De omgang van mensen en het lichamenlijk contact bij het sporten laten zich niet tot in detail regelen. Dat is ook niet de bedoeling van de gedragsregels. Lichamenlijk contact kan functioneel zijn en een 'aai over de bol' kan motiverend en prettig zijn. Aanrakingen en bijvoorbeeld het geven van complimentjes moeten in de sport geen taboe worden. De gedragsregels zijn richtlijnen voor de begeleider, waarmee sexuele intimidatie kan worden voorkomen. Ze fungeren als toetsingskader voor het gedrag van begeleiders en sporters in concrete situaties.

3.4.1 Definitie van sexuele intimidatie

Sexuele intimidatie is elke vorm van sexueel gedrag of sexuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Sexuele intimidatie kan voorkomen tussen sporters onderling, tussen kaderleden onderling en tussen sporters en kaderleden. Het is een breed begrip. Dubbelzinnige grapjes en onverwachte aanrakingen kunnen als intimiderend worden ervaren. Ondubbelzinnige, strafbare vormen van sexueel misbruik, zoals aanranding en verkrachting, kunnen het gevolg zijn van sexuele intimidatie. Neem sexuele intimidatie daarom altijd serieus.

Sexuele intimidatie komt het meest voor in relaties waarbij sprake is van een machtsverschil. Dat machtsverschil kan te maken hebben met leeftijd (volwassene tegenover kind), positie (trainer tegenover sporter) of overtal (groep tegenover eenling).

Naast een sportieve taak heeft een sportbegeleider ook een (weliswaar gedeelde) opvoedkundige opdracht. De begeleider is medeverantwoordelijk voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de jonge sporter. Daarbij moet de begeleider zelf de persoonlijke grenzen van de sporter respecteren en de grenzen van professioneel gedrag niet overschrijden. Ook moet een begeleider de sporter ondersteunen in het zelf stellen van grenzen naar anderen toe. Hierbij is nooit plaats voor sexuele intimidatie.

3.4.2 Handelsewijze bij constatering van sexuele intimidatie

De handelsewijze bij het constateren van sexuele intimidatie komt deels overeen met de handelsewijze bij overtreding van de gedragsregels. Desalniettemin worden deze hier herhaald. Daarnaast moet rekening worden gehouden met een tweetal extra punten.

- Spreek de betreffende persoon direct aan op zijn of haar gedrag.
- Licht het bestuur van de vereniging in en dien, in overleg met het slachtoffer, een officiële klacht in bij het bestuur. De overtreding wordt door het bestuur schriftelijk vastgelegd.
- Doe, indien sprake is van een strafbaar feit, aangifte bij de politie.
- Wijs het slachtoffer op de mogelijkheid van ondersteuning door een van de vertrouwenspersonen van de vereniging.
- Wijs het slachtoffer op het NOC*NSF meldpunt voor sexuele intimidatie binnen de sport en op de mogelijkheid tot het krijgen van ondersteuning van een vertrouwenspersoon van NOC*NSF.

3.4.3 Gedragsregels ter preventie van sexuele intimidatie

Ter voorkoming van sexuele intimidatie dient een aantal gedragsregels in acht te worden genomen. Deze gedragsregels dienen als richtinggevend kader ten aanzien van het gedrag van alle begeleiders en sporters van Z&PV Nuene. De regels zijn ten behoeve van herkenbaarheid genummerd. Alvorens in wordt gegaan op de gedragsregels wordt een drietal definities gegeven.

Definities:

Onder 'begeleider' wordt verstaan:

- Sporttechnisch kader (trainers, instructeurs, coaches, leraren);

- Sportorganisatorisch en facilitair kader (leiders, begeleiders, wedstrijdfunctionarissen en dergelijke);
- Bestuurlijk kader.

Onder 'sporter' wordt verstaan:

- Jeugdleden, zowel jongens als meisjes.
- Volwassen leden, zowel mannen als vrouwen.

Onder 'professioneel' wordt verstaan:

- De kwaliteit van het handelen, overeenkomstig de geldende standaard en opleiding. Het gaat hier dus met nadruk niet om of er al dan niet betaald wordt voor de werkzaamheden.

1. De begeleider moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de sporter zich veilig voelt (om te bewegen).

De sporter moet als mens worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk gelegd worden op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd, lichamelijke kenmerken of burgerlijke staat. Dat betekent dat de sporter zich zowel tijdens het sporten maar ook daarbuiten, bijvoorbeeld in de kleedruimtes, veilig moet voelen en het gevoel moet hebben dat hij zich, letterlijk, vrij kan bewegen.

2. De begeleider onthoudt zich ervan de sporter te bejegenen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast, én verder in het privéleven van de sporter door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel.

Hierbij gaat het erom dat de begeleider niet onnodig binnendringt in het privéleven van de sporter, bijvoorbeeld door er vragen over te stellen, afspraken te maken, contact op te nemen enz.

3. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts)misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter.

De begeleider mag zijn specifieke situatie en relatie niet gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid voor de sporter of die de grenzen van de relatie overschrijden. Grensoverschrijdend kan bijvoorbeeld zijn:

- Bevrediging van eigen seksuele en/of agressieve verlangens.
- Een seksueel of erotisch geladen sfeer scheppen.
- De sporter op niet-functionele wijze bekijken, waarbij de blik gericht is op de geslachtskenmerken.
- Met seksueel gedrag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van de sporter.
- Vormen van aanranding.

4. De begeleider mag de sporter niet op een zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de begeleider deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval is bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.

Uitgangspunt is dat de sporter het als seksueel intimiderend ervaart. Dit kan bijvoorbeeld zijn:

- Bij begroeting of afscheid nemen de hand te lang vasthouden.
- Iemand naar zich toe trekken om te kussen.
- Zich tegen de sporter aandrukken.

- Andere ongewenste aanrakingen

De begeleider dient ervoor te zorgen dat daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is voor de sportbeoefening, dit contact of deze aanrakingen nooit als sexueel intimiderend kunnen worden geïnterpreteerd.

5. De begeleider onthoudt zich van sexueel getinte verbale intimiteiten.

Hierbij kan worden gedacht aan:

- Sexueel getinte opmerkingen en insinuaties, zoals grove taal en schuine moppen.
- Het stellen van onnodige vragen, onnodig in detail, over het sexleven van de sporter, bijvoorbeeld over masturbatie, frequentie en vormen van vrijen.

6. De begeleider zal tijdens trainingen, wedstrijden, reizen en andere activiteiten gereserveerd en met respect omgaan met de sporter. De begeleider zal niet onaangekondigd de ruimten waarin de sporter zich bevindt betreden.

Gereserveerd en met respect omgaan met de sporter betekent bijvoorbeeld dat:

- De begeleider en de sporter bij voorkeur niet met z'n tweeën op reis gaan, maar met bijvoorbeeld een extra begeleider of meerdere sporters;
- De begeleider en sporter in ieder geval niet op één kamer slapen;
- De sporter bij voorkeur niet alleen thuis bij de begeleider wordt ontvangen.

Gereserveerd en met respect omgaan met de ruimtes waarin de sporter zich kan bevinden, betekent dat de sporter zich daar veilig moet voelen, zijn privacy gewaarborgd is en sociale controle niet is uitgesloten. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- Niet zonder aankondiging de kleedkamer of de hotelkamer betreden.
- De deur open laten staan na het binnentreden, tenzij duidelijk is dat beiden behoefte hebben aan een zekere privacy.
- Gesprekken dan wel in overleg met de sporter niet in de kleedkamer of hotelkamer houden, maar in een niet-intieme ruimte. Een uitzondering hierop is het coachen tijdens wedstrijden, wanneer rustige ruimte noodzakelijk wordt geacht.

7. De begeleider heeft de plicht de sporter te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) sporter behartigt, is de begeleider verplicht met deze personen of instanties samen te werken opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.

Binnen zijn mogelijkheden heeft de begeleider de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van de sporter. De begeleider zal de daarvoor redelijke en noodzakelijke maatregelen moeten nemen ter voorkoming van lichamelijke en geestelijke schade en misbruik, veroorzaakt door seksuele intimidatie. De begeleider zal moeten samenwerken met bijvoorbeeld jeugdconsulenten, vertrouwenspersonen of ouders en hen van informatie voorzien. De begeleider zal feiten van vertrouwelijke aard, aan hem toevertrouwd, te allen tijde dienen te respecteren. Er zullen slechts mededelingen aan derden worden gedaan – indien enigszins mogelijk in overleg met de sporter – wanneer de begeleider ervan overtuigd is dat de belangen van de sporter of zijn omgeving hiermee zijn gediend.

8. De begeleider zal de sporter geen (im)materiele vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen. Ook de begeleider aanvaardt geen financiële beloning of geschenken van de sporter die in onevenredige verhouding staan tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering.

Door vergoedingen dreigen de objectiviteit van het handelen en de onafhankelijke positie van de begeleider dan wel de sporter in het gedrang te komen. Hierdoor kan een voedingsbodempom ontstaan voor seksuele intimidatie en seksueel misbruik.

- 9. De begeleider zal er actief op toe zien dat deze regels door iedereen die betrokken is bij de sporter worden nageleefd. Indien hij gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze regels zal hij de betreffende persoon daarop aanspreken.**

De begeleider heeft een voorbeeldfunctie. Hij zal maatregelen moeten nemen op het moment dat hij grensoverschrijdend gedrag constateert. In eerste instantie dient hij de betreffende persoon erop aan te spreken. In tweede instantie het bevoegde gezag, dat wil zeggen het bestuur van de vereniging of sportbond. De sporter zal ook geholpen moeten worden. De begeleider kan hem bijvoorbeeld verwijzen naar een vertrouwenspersoon of hem helpen een klacht in te dienen.

- 10. In die gevallen waarin de gedragsregels niet voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest hiervan te handelen.**

Dit betekent dat de begeleider ook alert moet zijn op gedragingen die niet direct sexueel intimiderend zijn, maar wel als grensoverschrijdend worden ervaren. Ook in dit geval dienen door hem passende maatregelen te worden genomen, zoals het aanspreken van de betreffende persoon.

4. Arbo check

4.1 Algemene zaken

Aandachtspunt	Actie	Verantwoordelijke
1.1 Voorlichting	Aanstellen vraagbaak arbozaken Nieuwe vrijwilligers inlichten over calamiteitenplan (zie hoofdstuk 2)	Bestuur Afdelingsverantwoordelijke
1.2 Werktijden	Zorg ervoor dat werktijden niet te lang zijn	Niet van toepassing
1.3 Bijzondere groepen	Geef vrijwilligers, indien nodig, voorlichting over de achtergronden van mensen die zij ontmoeten tijdens hun vrijwilligerswerk	Afdelingsverantwoordelijke
1.4 Lichamelijke belasting		Niet van toepassing
1.5 Ongewenst gedrag (w.o. agressie, geweld, discriminatie, seksuele intimidatie)	Gedagsregels vaststellen en bekendmaken bij vrijwilligers. Zorg dat men bij klachten terecht kan bij vertrouwenspersoon (zie hoofdstuk 3)	Bestuur
1.6 Werken op hoogte		Niet van toepassing
1.7 Vaccinatiebeleid		Niet van toepassing
1.8 Uitbesteding werk		Niet van toepassing
1.9 Ongevallenregistratie	Registreer alle ongevallen. In geval van een ongeval met de dood of ernstig lichamelijk letsel tot gevolg moet de Arbeidsinspectie worden ingelicht. Een ongeval wordt als 'ernstig' beschouwd als een slachtoffer binnen 24 naar het ziekenhuis wordt gebracht of wanneer iemand blijvende gezondheidsschade oploopt (zie hoofdstuk 2)	Bestuur en afdelingsverantwoordelijke
1.10 Voorbereid zijn op noodsituatie	Calamiteitenplan vaststellen (zie hoofdstuk 2) Vrijwilligers op de hoogte stellen van calamiteitenplan (zie hoofdstuk 2)	Bestuur Afdelingsverantwoordelijke
1.11 Verzekeringen	Verzekeringen afsluiten via KNZB en Loket W van gemeente Nuenen	Penningmeester

4.2 Accomodatie

Aandachtspunt	Actie	Verantwoordelijke
2.1 Accomodatie algemeen	Regelmatig overleg met eigenaar c.q. beheerder van gebouwen (LACO, red.) over veiligheid	Bestuur
	Overleg vastleggen in notulen	Bestuur
	Vluchtroutes vrij van obstakels houden	Alle kaderleden en vrijwilligers
	Gebreken melden	Afdelingsverantwoordelijke

2.2 Kantine		Niet van toepassing
2.3 Toestellen en materialen	Regelmatig overleg met eigenaar c.q. beheerder van gebouwen (LACO, red.) over veiligheid inrichting	Bestuur
	Overleg vastleggen in notulen	Bestuur
	Vrijwilligers instrueren over veilig gebruik toestellen en materialen	Afdelingsverantwoordelijke
	Gebreken melden	Afdelingsverantwoordelijke

4.3 Algemene activiteiten

Aandachtspunt	Actie	Verantwoordelijke
3.1 Bestuurs- en kantoorwerk	Houd vergaderingen in voldoende geventileerde ruimtes, las regelmatig een pauze in	Bestuur
	Tijdens vergaderingen wordt er niet gerookt	Bestuur
3.2 Coaching, training, arbitrage	Zorg voor goede opleiding en begeleiding vrijwilligers	Bestuur en afdelingsverantwoordelijke
	Agressie en geweld: zie punt 1.5 (paragraaf 4.1)	
	Zorg voor nazorg wanneer vrijwilligers betrokken zijn geweest bij een emotionele gebeurtenis. Zorg voor goede afspraken over de hantering van eventuele conflicten tussen bestuur en vrijwilligers en leg deze vast in notulen van bestuur	Bestuur
3.3 Kamperen	Overweeg of calamiteitenplan voorziet in de omstandigheden en maak zonodig een aangepast plan	Afdelingsverantwoordelijke
	Maak afspraken over consumptie van alcohol door vrijwilligers en zorg voor een onbeschonken bestuurder die in geval van nood iemand naar het ziekenhuis kan vervoeren	Afdelingsverantwoordelijke dan wel kaderleden ter plaatse
	Verbied drugsgebruik ten alle tijde	Afdelingsverantwoordelijke
3.4 Technische werkzaamheden		Niet van toepassing
3.5 Vervoer	Vervoermiddelen van vrijwilligers dienen te voldoen aan de wettelijke bepalingen	
	Laat het toegestane maximum van passagiers niet overschrijden.	